

Rozhodnutí o námitce obce Heřmanovice

Obec Heřmanovice, Heřmanovice 131, 793 74 Heřmanovice, IČ 00295981, zastoupená Janem Tomalským, starostou obce, proti návrhu Aktualizace Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje (dále jen „A-ZÚR MSK“) **uplatnila námitky k lokalitě pro akumulaci povrchových vod AV510 Spálené a žádá:**

- 1. aby u hájeného území AV 510 Spálené byla maximální výška, se kterou se počítá pro případnou akumulaci povrchových vod, snížena tak, aby dopad na zastavěné území obce Heřmanovice byl proti stávajícímu návrhu výrazně nižší.**
- 2. aby byla provedena studie smysluplnosti, kterou v Odůvodnění navrhujeme**

Námitce se

nevyhovuje

a návrh aktualizace Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje se ponechává beze změn.

Odůvodnění:

I.

Podle § 39 odst. 2 stavebního zákona má dotčená obec možnost podat námitku proti návrhu zásad územního rozvoje. Z uvedeného vyplývá, že obec Heřmanovice má zákonné oprávnění podat námitku proti návrhu A-ZÚR MSK.

Podle § 39 odst. 2 stavebního zákona má obec možnost podat proti návrhu zásad územního rozvoje námitku ve lhůtě nejpozději do 7 dnů ode dne konání veřejného projednání. Veřejné projednání návrhu A-ZÚR MSK včetně Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj návrhu A-ZÚR MSK (dále jen „VVURÚ“) se konalo 10. 10. 2017. Obec Heřmanovice doručila námitku ze 17. 10. 2017 pořizovateli téhož dne, který ji eviduje pod č. j. MSK 138194/2017 tzn., námitka obce Heřmanovice, byla podána v zákonem stanovené lhůtě.

Námitka obce je v úvodu vyhodnocena ve vztahu k § 10 Vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně plánovacích podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále je „Vyhláška „ÚPD“), podle které je aktualizace zásad územního rozvoje vydávána pouze v rozsahu měněných částí. Rozsah aktualizace zásad územního rozvoje je podle § 42 stavebního zákona stanoven zprávou o uplatňování zásad územního rozvoje. Zpráva o uplatňování Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje v letech 2011-2012 (dále jen „Zpráva“) byla schválena Zastupitelstvem Moravskoslezského kraje 5. 9. 2012 usnesením č. 25/2512. Podkladem pro Zprávu byly Územně analytické podklady Moravskoslezského kraje (dál jen „ÚAP MSK“) z roku 2011. Podle § 28 stavebního zákona pořizovatel aktualizuje územně analytické podklady každé 2 roky. V souladu s § 25 stavebního zákona jsou ÚAP podkladem pro pořizování zásad územního rozvoje. Aktualizace ÚAP MSK byla v roce 2013 pořizována v měsíci červnu. Smlouva se zpracovatelem A-ZÚR MSK byla uzavřena v srpnu 2013. ÚAP MSK 2013 tak byly podkladem pro návrh A-ZÚR MSK. Upřesnění vymezení jednotlivých lokalit pro akumulaci povrchových vod (LAPV) dle schváleného „Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod“ (dále jen „Generel LAPV“), který byl pořizen Ministerstvem zemědělství a v dohodě s MŽP v září 2011, se na základě poskytnutého podkladu stalo obsahem ÚAP MSK v roce 2013. Generel LAPV se přezkoumává a aktualizuje v rámci národních plánů povodí. Poslední revize Generelu LAPV proběhla na počátku roku 2016. Další revize by měla proběhnout v souvislosti s III. plánovacím obdobím

(2021–2027). Pro přezkum stávajících hájených lokalit jsou vhodným nástrojem bilanční či výhledové studie potřeb a zdrojů vody, pořizované např. pro území jednotlivých krajů či povodí (II., III. řádu). Tyto odborné podklady vyhodnotí stávající stav a výhled v podmínkách změny klimatu a zároveň komplexně posoudí potřebnost lokalit hájených Generelem LAPV včetně možností dalších adaptačních opatření pro zajištění zdrojů vody. Na základě těchto analýz mohou být lokality přidávány, odnímány nebo jejich parametry upravovány. Lokality LAPV vymezené v Generelu LAPV jsou morfologicky, geologicky a hydrologicky vhodné pro akumulaci povrchových vod pro řešení dopadů změny klimatu v příštích 50 až 100 letech.

V A-ZÚR MSK byl pro lokality vhodné pro akumulaci povrchových vod pro snížení nepříznivých účinků povodní a sucha využit institut územní rezervy podle § 36 odst. 1 stavebního zákona. Plocha územní rezervy AV510 Vodní nádrž Spálené na Opavici je vymezena s cílem prověřit možnosti jejího budoucího využití, avšak prozatím při zachování stávajícího využití, které nesmí být měněno způsobem, který by budoucí využití znemožnil nebo podstatně ztížil. Je potřeno zdůraznit, že územní rezerva není plochou nebo koridorem, ve kterém se již plánuje konkrétní stavba. Teprve v budoucnu budou plocha nebo koridor prověřovány, zda je možné do nich předmětný záměr umístit a za jakých podmínek, nebo zda bude záměr opuštěn. Změnit plochu územní rezervy na plochu, která by umožňovala realizaci konkrétní stavby, lze jen na základě další aktualizace zásad územního rozvoje, kde by byla územní rezerva převedena do kategorie „návrh“. Takový proces je ovšem stavebním zákonem podmíněn projednáním nejen s dotčenými orgány a veřejností, ale současně i s dotčenými obcemi v rámci aktualizace zásad územního rozvoje. Fakticky to proto neznamená, že je tato plocha vymezena pro konkrétní funkční využití a proto ji není možné posuzovat jako jednoznačně umístěnou stavbu s jejími důsledky na okolí. Pro plochu jsou z titulu jejího budoucího prověření přípustné dvě možnosti - změna na plochu pro realizaci stavby nebo upuštění od hájení této plochy.

Územní rezerva AV510 pro vodní nádrž Spálené je v A-ZÚR MSK vymežována dále na základě § 31 odst. 4 stavebního zákona, podle kterého je pro pořizování a vydávání A-ZÚR MSK závazná Politika územního rozvoje české republiky (PÚR ČR). V souladu s čl. 167 a se zřetelem na čl. 28 PÚR ČR ve znění Aktualizace č. 1 se v A-ZÚR vymežují plochy morfologicky, geologicky a hydrologicky vhodné pro akumulaci vod pro případné řešení dopadů klimatické změny (především pro snížení nepříznivých účinků povodní a sucha) ve formě územních rezerv. Vymezení ploch LAPV, které byly do prvních ZÚR MSK převzaty bez věcné změny z tehdy platných ÚPN VÚC Jeseníky (AV502, AV510), ÚPN VÚC okresu Opava (AV505) a z ÚPN VÚC Beskydy (AV505 až AV507) věcně vycházelo ze Směrného vodohospodářského plánu ČR (dále jen „SVP“). Jedná se tak o dlouhodobě sledované územní rezervy, které byly Generelem LAPV upřesněny.

Ochrana ploch LAPV je také v souladu s Konceptí na ochranu před následky such pro území České republiky Ministerstva zemědělství schválenou vládou ČR dne 24. 7. 2017 usnesením č. 528 jako strategický dokument pro přijetí účinných legislativních, organizačních, technických a ekonomických opatření k minimalizaci dopadů sucha a nedostatku vody na životy a zdraví obyvatel, hospodářství, životní prostředí a na celkovou kvalitu života v ČR (<http://eaagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/koncepce-a-strategie/koncepce-na-ochranu-pred-nasledky-suchoa.html>). Jedním z cílů této koncepce je příprava adaptačních opatření pro zvládnání důsledků klimatické změny. Z analytické části této koncepce vyplývá, že stávající zdroje vody jsou u nás sice zatím ve většině regionů dostačující, avšak scénáře vývoje změny klimatu svědčí o tom, že tato situace se bude dramaticky měnit, zejména v oblastech s častým současným výskytem sucha.

Výše uvedené lze proto shrnout tak, že vymezení územní rezervy AV510 je zárukou přípravy pro případnou v budoucnu prokázanou potřebu akumulace povrchových vod ať z důvodu such či povodní, zároveň však ve svém současném vymezení není ohrožením stávajícího stavu a využívání území, když

plocha územní rezervy neumožňuje realizaci stavby a podléhá, prokáže-li se tato potřebnost, dalšímu posouzení včetně posouzení vlivů na významné aspekty územní nebo environmentální povahy.

Obec Heřmanovice svou námitku odůvodnila tím, že:

1. *Záměr významně zasahuje do spodní části památkově chráněné obce Heřmanovice, v současnosti je dotčeno 35 budov k bydlení a 17 budov k rekreaci. Jsou dotčeny také 3 kulturní památky.*
2. *Lokalita v délce asi 3 km překrývá silnici II. třídy č. 453, která je nejdůležitějším komunikačním spojením Heřmanovicka a celého regionu se světem. Případnou realizací vodního díla by bylo spojení po této údolní silnici zlikvidováno a Heřmanovicko s okolím ještě více odřezáno od světa. Každá cesta na Krnovsko i Ostravsko by byla výrazně komplikovanější a delší. Domníváme se, že případná náhrada zaplavené části silnice po svazích okolních kopců není reálná ani ekonomická.*
3. *V lokalitě Spálené se podél Opavice nachází jeden ze systémů ekologické stability krajiny – ÚSES Heřmanovice.*
4. *Lokalitou prochází a je dotčena cyklistická trasa základní sítě č. 55 (cyklistické trasy II. třídy) Úvalno – Krnov – Město Albrechtice – Heřmanovice – Rejvíz – Jeseník.*
5. *Globálně se lokalita nachází pod obcí, ve které trvale bydlí řádově 400 lidí, počet rekreantů tento počet v letním období zvyšuje na více než dvojnásobek. Říčka Opavice v podstatě odvádí odpadní vody z obce i jejího okolí.*
6. *Globálně se lokalita nachází pod místy s intenzivním i extenzivním chovem hospodářských zvířat, desítky let jsou spodní vody ovlivňovány fekálním odpadem těchto chovů.*

Dále obec Heřmanovice ve své námitce navrhuje *ověření průběhu povodní matematickým modelem na základě zkušeností z povodní v roce 1997 a dále pořízení Studie pro posouzení smysluplnosti hájení území lokality Spálené.*

K argumentům 1.- 6. obce Heřmanovice, se uvádí, že je rozdíl mezi plochou územní rezervy a plochou návrhovou, kterou lze využít pro stanovené využití. Ve smyslu § 36 odst. 1 stavebního zákona jednoznačně platí, že v ploše územní rezervy realizace stanoveného využití není možná (viz výše). Pro plochu územní rezervy současně podle tohoto ustanovení stavebního zákona platí, že stanovené budoucí využití územní rezervy se z hlediska vlivů na životní prostředí, evropsky významné lokality a ptáčích oblastí se při zpracování návrhu zásad územního rozvoje neposuzují. Plocha AV510 v rámci Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území návrhu A-ZÚR MSK proto nebyla posouzena ani z hlediska vlivů na kulturně historické hodnoty území, na obyvatelstvo, na ostatní složky přírody mezi které patří také podzemní vody a jejich kvalita.

Zároveň pro A-ZÚR MSK platí § 36 odst. 3 stavebního zákona, podle kterého zásady územního rozvoje nesmí obsahovat podrobnosti náležející svým obsahem územnímu plánu, regulačnímu plánu nebo navazujícím rozhodnutím. Takovou podrobností je např. posouzení vlivů konkrétního záměru na životní prostředí (EIA) pro územní rozhodnutí pro umístění stavby vodní nádrže.

Zohlednění požadavků obce Heřmanovice není stavebním zákonem umožněno a je obsahem navazujících dokumentací. Pro nástroje územního plánování a pro rozhodování v území je stavebním zákonem nastavena hierarchická posloupnost, která § 31 odst. 4 stavebního zákona stanoví závaznost politiky územního rozvoje pro zásady územního rozvoje, územní plány, regulační plány a pro rozhodování v území. To znamená, že politika územního rozvoje je nadřazena všem stupňům územně plánovací dokumentace. Ustanovení § 36 odst. 5 stavebního zákona následně stanoví závaznost zásad územního rozvoje pro územní plány, regulační plány a pro rozhodování v území. Z této posloupnosti jednoznačně vyplývá, že zásadami územního rozvoje nelze postihnout a také vyhodnotit všechny podrobnosti v území.

S ohledem na koncepční charakter dokumentace A-ZÚR MSK byly v rámci Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj komentovány i plochy měněných územních rezerv se závěrem, že vymezení plochy AV510 *není spojeno s žádným negativním vlivem na sledované složky životního prostředí* a současně se uvádí, že *o umístění konkrétního záměru ani na jejím základě nelze takový záměr umístit. Vymezení plochy je možné za předpokladu při prověřování možnosti budoucího využití pro daný účel a při upřesnění vymezení plochy v navazující územně plánovací dokumentaci, v rámci projektového posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) a v dalších fázích projektové dokumentace věnovat zvýšenou pozornost řešení těchto problémů:*

- *minimalizovat rozsah záborů ZPF (k. ú. Heřmanice, Spálené)*
- *minimalizovat rozsah vlivů na VPR Heřmanovice*
- *minimalizovat rozsah záborů lesních porostů (k. ú. Heřmanice, Spálené)*
- *minimalizovat vlivy na urbanizovaná území (k. ú. Heřmanice, Spálené)*

Vymezení územní rezervy AV510, jejíž využití bude v budoucnu prověřováno a jehož výsledek nelze předjímat, není možné definovat jako „první krok pro umístění záměru a jeho realizaci“. Výsledek prověření závisí na mnoha faktorech, které jsou proměnné v čase, včetně posouzení vlivů na udržitelný rozvoj resp. životní prostředí aj..

Argumenty č. 1. - 6. jsou proto vyhodnoceny jako neopodstatněné.

K návrhu obce Heřmanovice na *ověření průběhu povodní matematickým modelem na základě zkušeností z povodní v roce 1997* se s odkazem na výše zmíněné uvádí, že ověřování jednotlivých záměrů v území není podle stavebního zákona obsahem zásad územního rozvoje. Jedná se o konkrétní posouzení daného záměru podrobnější dokumentací, která může zohlednit detailní podmínky v území.

Požadavek obce Heřmanovice na pořízení *Studie pro posouzení smysluplnosti hájení území lokality Spálené* je požadavkem, který je s ohledem na časový horizont možnosti skutečné realizace předmětné nádrže (viz výše) předčasný. Rozhodné jsou zejména podmínky v území, které se s ohledem na čas mohou v budoucnu proměnit. V průběhu pořizování zásad by mělo být *koncepčně prověřeno* (nikoliv postaveno na jisto), zda plánované záměry mají vůbec šanci být v budoucnu realizovány (např. i z pohledu budoucího zatížení území). V případě územní rezervy AV510 se však nejedná o plánovaný záměr, ale „pouze“ o plochu, pro kterou je deklarováno, že bude v budoucnu prověřována potřeba jejího využití pro vodní nádrž. Z koncepčního hlediska se jedná o označení plochy, která vykazuje příhodné geomorfologické a hydrologické podmínky v území, to však ale neznamená, že pro samotnou realizaci jsou splněny ostatní podmínky, které vyplývají jak z právních předpisů, tak stavu území.

Doplňuje se, že v souladu s přílohou č. 4 Vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů, která stanoví obsah zásad územního rozvoje, může být obsahem ZÚR vymezení ploch a koridorů, pro které se ukládá prověření změn jejich využití územní studií. Požadavek obce Heřmanovice na pořízení takové studie však nebyl obcí uplatněn do Zprávy ani v průběhu společného jednání podle § 37 stavebního zákona o návrhu A-ZÚR MSK a nebyl tedy předložen k projednání dotčených orgánům, veřejnosti, příp. sousedním státům. Požadavek na pořízení územní *studie pro posouzení smysluplnosti hájení území lokality Spálené* se proto nemůže stát obsahem A-ZÚR MSK.

Důvody obce Heřmanovice pro nesouhlas s vymezením plochy územní rezervy AV510 jsou na základě výše uvedeného vyhodnoceny jako nepodložené a irelevantní vůči koncepci A-ZÚR MSK.

Nevyhovění námitce obce Heřmanovice, která nesouhlasí s územní rezervou AV510 Vodní nádrž Spálené na Opavici v A-ZÚR MSK se neprojeví na obsahu dokumentace a není proto úpravou dokumentace A-ZÚR MSK, která by vyvolávala opakované veřejné projednání návrhu A-ZÚR MSK ve smyslu § 39 odst. 5 stavebního zákona.

II. Poučení

Viz poučení opatření obecné povahy Aktualizace č. 1 ZÚR MSK